

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan svečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Rusko posojilo.

Podpisovanje na novo triodstotno rusko posojilo, ki se je tako sijajno vršilo pretekli teden, je jako velicega pomena ne samo v finančnem, nego tudi v političnem oziru. Skoraj izključno je ta sijajni uspeh zahvaliti francoskemu kapitalu, ki je tako Rusiji jasno pokazal svojo naklonjenost in svoje zaupanje. Blizu vsa vsota, 500 milijonov frankov, podpisala se je v Franciji, a ne jedenkrat, nego sedemkrat in pol, to je, podpisalo se je 37.5 milijard. Francija sama podpisala je 35.5 milijard, ostali dve pa sta se podpisali v Rusiji, Angliji, v Holandiji in v Danski. Kar je za Rusijo tem bolj pomenljivo, je to, da se je večinoma podpisovanje udeležil zasebni kapital in se je spekulacija udeleževala le malo. To pa je jasen dokaz, da mali kapitalist v Franciji popolnoma zaupa v finančno moč Rusije.

Ta sijajni uspeh Rusije pa je isto tako sijajen poraz mogočne Nemčije, ki si je na vso moč prizadevala, da bi preprečila to posojilo ter tako pokazala, da brez prijateljstva z Nemčijo je Rusiji nemogoče dobiti potrebnega kredita na evropskem denarnem trgu. Ves oficijozni tiskovni aparat delal je dan na dan ter plašil in strašil malega kapitalista nemškega z vsemi toliko obrabljenimi in znanimi frazami, katerim pa nemški filister le prerad verjame.

Ko se je potem doseglo tudi to, da so vsled silnega pritiska odtegnili se tudi nekateri nemški bankirji, ki nikakor niso bili protivni posojilu, pričakoval se je v Nemčiji z neko zlobno škodoželjnostjo dan podpisovanja. Nemčija, v znani svoji oholosti, bila je preverjena, da stvar mora spodleteti brez njene pripomoči, da bode Rusija na francoskem denarnem trgu sijajno propadla, ker se je baš isto posojilo moralo v spomladi odgoditi.

Ali zmotili so se v Nemčiji, prav temeljito zmotili in vsa, s tolikim hrupom uprizorjena finančna vojna Nemčije proti Rusiji in njenemu kreditu končala se je isto tako žalostno, kakor znani Bismarckov „Rubelkrieg“. Ne samo veliki kapital francoski izrekel je svoje popolno zaupanje v Rusije finančno moč, tudi mali francoski kapitalist pokazal je, kakor

smo že rekli, da z istim zaupanjem kupuje ruske vrednostne papirje, kakor bi to storil s francoskimi. In baš to je največje moralčno zadoščenje za Rusijo, kajti znano je, kako previden je mali francoski kapitalist in kako nezaupljiv nasproti tujim vrednostnim papirjem.

Kar v ugodnejih razmerah ni mogel doseči takrat vseinogojni Bismarck, da bi Rusijo finančno osamil in tako prisilil, da se tesneje oklene Nemčije, to se je še manj moglo posrečiti v popolnoma spremenjenih razmerah.

Le neprimerna nemška oholost mogla je pričakovati, da po Kronstadtu Francija ne bode dala jasnega in odločnega odgovora na nemške mahinacije proti Rusiji in njenemu kreditu, kakor se je tudi res zgodilo. To bi bil pa vsak malo objektivno sodeč človek lahko povedal že naprej, le v Nemčiji tega neso vedeli, ali neso hoteli vedeti, nadejajoč se, da tako preslepijo ne samo same sebe nego tudi ostali svet. Blamažo, katero so doživeli, za pišejo naj na rovaš svoje politične naivnosti ali bolje rečeno predrzne samozaupljivosti.

Rusija dosegla je popolnoma svoj namen, pokazalo pa se je tudi, da prijateljstvo Francije in Rusije ni ustanovljeno samo na podlagi praznih fraz in lepih govorov, ki so prav po ceni, nego da ima jako trdno in solidno podlago, kakor je to tako prepričevalno in neovrgljivo dokazal sijajni uspeh podpisovanja na rusko posojilo.

Državni zbor.

Na Dunaji 16. oktobra.

Dve seji že je izpolnila obravnava o okrajšanih budgetne debate in še se ni skončala do cela, kajti stoprav v prihodnji seji, v torek, bode se vršila volitev poročevalcev o posamnih točkah budgeta v zbornici.

Včerajšnje, to je peto sejo, otvoril je predsednik dr. Smolka redno po 11. uri. Zbornica je bila za vsem precej dobro zasedena.

Po prečitani predlog povzel je besedo imenom Poljakov grof Pininski in naznanil, da bode njihova stranka sicer za okrajšanje razprave o budgetu glasovala, ker je predlog namenjen le slučajnim razmeram letošnjim, a da za bodoče ni zado-

voljna z enakim postopanjem. Uprašanje, je li se bode budget pravočasno rešil, — odvisno je pač le od opozicije. Govornik zahteva volitev poročevalcev po glasovnicah.

Naslednji govornik Pacak se obrne proti tedaj predsedujočemu Chlumeckemu in pravi, da je postopanje, s katerim se predlog okrajšanja vsiljuje, le na škodo ugledu parlamenta. Kar vlada sklene, se zgodi — kar želi zbornica, položi se ad acta. Če vladi sedaj ugodimo, delala bode v bodoče vse sama in dr. Smolka pojde na odpust. (Veselost pri Mladočehih.) Namen okrajšanju je pač le ta, da se zadobi čas za češki deželni zbor, kjer se bode zopet sprava kovala. Ta se tudi dobi, če se vsprejme budget kar en bloc, kar bode še mnogo krajše. A tudi sprava ne bo se dovršila, v to je i Plener s pristaši i pritisek Taaffeov in ugled Schönbornov preslab. Levica je vesela, ker se ozira na ministerske fauteuile, pozabila je svoja načela in čaka jo zato ista usoda kot Staročehe. O Plenerji, — skonča govornik oduševljeno odobran od svojih somišljenikov — reklo se bode, da ima veliko bodočnost, — za seboj.

Posl. Bareuther ugovarja predgovorniku in izjavi v imenu svojih pristašev, da glasujejo iz meritornih vzrokov za predlog.

Glavni govornik contra posl. Kajzl utemeljuje, naslanjajoč se na poslovnik, da je nemožno razdvojiti budgetno obravnavanje na način, kakor se namerava; glavna debata pa tudi ne bode ustregla vsem željam. Proti predlogu okrajšanja tudi Čehi neso, a pač, če se predlog izvede le s posilnim in nepravim tolmačenjem, kakor se v tem slučaju godi. In za tako neznamen dobiček ne sme se žrtvovati prerogativa zbornice.

Izvrstni govor izzval je živahno odobravanje po srednjih klopih zbornice.

Nasprotno se je glavni govornik poslanec Plener v svojem dolgem, mrtvem govoru do cela spozabil, da je v državnem zboru, in je, kakor da je v češkem deželnem zboru, do konca polemizoval z Mladočehi, katerim vender posebne nadarjenosti odrekati ne more. Skušal je dokazati, da bi ne smeli stati na stališči, na katerem stoje, — posebno ker so v manjšini, — a ker se mu ne posreči, po-

LISTEK.

Slovensko gledališče.

(„Bratranec“. — „Uzbujeni lev“.)

Josip Štolba je vzlic svojemu doktorskemu dostojanstvu dober pisatelj in duhovit mož, katerega štejejo po pravici mej najizbornejših češke dramatike. Tudi nam je Štolba star znanec, kajti na našem odru predstavljale so se že nekatere njegovih iger in ugajale so našemu občinstvu vselej zlasti zato, ker so društvene razmere, iz katerih zajema Štolba s srečno roko svojih veseloiger snovi, zelo podobne našim domačim odnošajem. To je sploh uzrok, da prihajajo nekateri tuji komadi slovenskemu občinstvu dosti bolj nego drugi, ki predstavljajo za nas ekzotično, nepoznato in zato neumevno življenje.

„Bratranec“ je igra, ki jo bomo brez nobene dvojbe še večkrat videli na slovenskem odru, kajti ne glede na to, da je prav srečno lokalizovana, je tudi sujet sam ob sebi dosti zanimiv in živahen.

Gospod Lenuh, glavni junak male te igre, je personifikacija predrznega ignoranta, ki se s svojo

brezbrižno nesramnostjo pomaga tudi iz najbolj kočljive zadrege. Ker misli, da je služba tajnika pri postarni, poetično nadahnjeni devici kakor ustvarjena zanj, ki bi rad čast delal imenu svojemu, napoti se v hišo gospodičine Dobske z namenom, da si izposluje ugodno to mesto na katerikoli način. Prva oseba, na katero naleti, je sluga Ivan, ki ni nič bolj neumen, kakor drugi sluge v veseloigrah. Ivan in Lenuh se spoznata kot prijatelja še iz mladih let in Ivan je koj voljan priporočiti svojega rojaka pri prvi instancijski v deviški hiši gospodičine Dobske, pri služkinji Liziki, s katero ga vežejo nežne vezi. Da je uspeh bolj gotov, predstavi Ivan gospoda Lenuha kot svojega bratranca. Lenuh razkrije hitro Liziki svojo ljubezen in jej obeča zakon, samo iz namena, da si zagotovi nje protekcijo pri drugi instancijski, pri hišini Zori, devici v srpanu, ki je tako možželjna, da kar trepeče, ko ugleda elegantnega in ljubeznivega Lenuha. Navihanec Lenuh umeje takoj situacijo, razkrije tudi hišini Zori svojo ljubezen, obeča zakon in tudi ta mu obljubi uležiti zanj ves svoj upliv, da dobi mesto tajnika. Končno nastopi gospodičina Dobska sama. Stara devica uname se na mah za mladega moža in Lenuh — jo akceptira. Gospodičina Dobska hiti kar najbolj mogoče,

da s potrebno sramožljivostjo obvesti o svojih zentovanskih naklepih hišino Zoro in služkinjo Liziko. Pri tej priliki pa se razkrijejo vse spletke Lenuhove, katerega potem rojak in prijatelj Ivan vrže lastnoročno pred vrata. Lizika se tolaži z Ivanom, gospodičina Dobska in Zora pa prisegata večno mržnjo vsemu moškemu spolu.

Že iz teh kratkih potez je razvideti, da je igra sama ob sebi zelo preprosta in da se ni izborna predstavljala, kdo ve, bi li bila uspela tako dobro kakor je, sosebno ker je konec povsem ponesrečen in brez vsega efekta, ki je zlasti pri burkah neobhodno potreben. Usoda „Bratranca“ je zavistna od tega, da se gladko govori in tudi primerno igra in v tem oziru nam je naše igralce res pohvaliti, kajti storili so vse, kar smemo od njih zahtevati, pri tej priliki celo še več.

Gospa Borštnik-Zvonarjeva in gospodičina Nigrinova sta bili uprav izborni. Karakterizovali sta svoji ulogi prav dobro in je zlasti gospa Borštnikova svojo ulogo tako fino in umetniško nuančevano izvela, da smo je bili prav veseli. Isto velja tudi o g. Borštniku, ki nam je tako igral, kakor želimo, da igra vselej. Da je svojo ulogo izvrstno govoril, umeje se pač samo ob sebi,

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 20. oktobra.

Iz Prage.

Koncem tega meseca začele se bodo volitve v mestni zbor Praški, in mladočeška stranka se pripravila, da bode, ako mogoče, strmoglavila sedanjo staročeško večino. Mladočeški meščanski klub zboroval je te dni in dr. Julij Gregr razpravljal je pri tej priliki mestne razmere ter obsojal dosedanje gospodarstvo staročeške večine. Govoril je tudi o splošnem političnem položaju, dokazujoč, da je končni smoter vladne politike ugotovitev nemške nadvlade v Avstriji. Vlada misli, da je boj za češko državno pravo povsem neopravičena zahteva, a Gregr zatrjuje, da Čehi ne bodo od svojih trjatev odstopili niti za korak. Za zmago v tem boju z vlado in Nemci je potrebna pred vsem dobra narodna organizacija, ker je v prvi vrsti ovreci Dunajske punkcije. Gregr zahteva, da naj odstopijo staročeški mestni odborniki, kakor so odstopili staročeški državni poslanci.

Dr. Plener,

vodja nemške levice, praznoval je te dni svoj petdeseti rojstni dan, ob kateri priliki so mu politični privrženci njegovi priredili mnoge ovacije. Pri tej priliki pokazalo se je jasno, da je dr. pl. Plener do cela izpodrinil in ob veljavo pripravil vse, nekaj toli slavljene može in voditelje nemškega naroda, kakor Herbst, Chumeckega in druge. Cel obožavanemu od čeških Nemcev Schmeykalu odvzel je Plener mnogo upliva, kar je najboljši dokaz, da je mej Nemci prišla na krmilo tista stranka, ki ima samo jeden jedini smoter, dobiti v roke oblast in Slovane krepko ob zid pritiskati.

Iz madjarske zbornice.

Predloga ogerske vlade, da se naj dovoli petmesečni budgetni provizorij, razburila je opozicijo do skrajnosti. Ker je do novega leta še več nego dva meseca, so ugovori opozicije proti tej predlogi povsem upravičeni, kajti proračun za l. 1892 bi se tekom letošnjega leta gotovo mogel predložiti. Grof Szapary pa tega ni storil zato, da bi se tudi od zanesljive svoje večine emancipoval, kajti v strahu je, da bi strastna opozicija utegnila prouzročiti kako zmešnjavo celo mej najboljšimi njegovimi privrženci. Grof Apponyi, ki je zdaj prav za prav voditelj združenih opozicij, pripravlja se na boj in poslužen je se bode najboljšega sredstva v ta namen, obstrukcije, vzlic temu, da jo je nekoč sam prav ostro obsojal.

Vnanje države.

Senzacionalna vest.

Angleški list „Daily News“ priobčil je te dni senzacionalno vest, da se bode ruski car v kratkem peljal v Sredozemno morje, ter se v kakem francoskem ob morji ležečem mestu sešel s predsednikom francoski republiki Carnotom. — Ta isti list javlja tudi znova, da zahteva Rusija od Turčije izjavo, po kateri bi ostala ta v slučajih kake vojne povsem neutralna. Sultan je to izjavo storil in v dokaz tega tudi odpustil prejšnje ministerstvo. Rusija je s tem baje povsem zadovoljna in bode za to uslugo Turčijo materijelno odškodovala.

Giers in Rudini.

Iz vira, ki ga proglašajo kot povsem zanesljivega, poročajo nekateri italijanski listi, da je Rudini izročil Giersu prepis pogodbe mej Italijo, Nemčijo in Avstrijo. Oficijozni listi ugovarjajo temu zelo odločno. Z druge strani se govori, da so bili Giersovega prihoda uzroki sicer zanimivi toda nevažni — namerja se namreč ženitev princa Neapolskega s hčerjo velike kneginje Vjere.

in to je prav tako, kajti tisto neumestno zahvaljevanje uniči vso iluzijo in zato prosimo pri tej priliki naše pevsko in igralno osobe, da se blagovoli ravnati po vzgledu g. Bučarja.

Nastopil je tudi prvokrat novi kor, ki bode močno povzdignil slovenske predstave, kajti že pri prvem nastopu obnesel se je tako nepričakovano vro, da smo ga bili izredno veseli. Sestavljen je dobro, izvežban je dobro, skratka, to je kor, s katerim se bomo še ponašali.

Ta ali oni utegnili bi soditi, da je tolika hvala morda nezaslužena, kar pa ni res, kajti nedeljska predstava zadovoljila je vse občinstvo in smelo izpovemo, da bomo s takimi predstavami ugonobili vsakega nemškega konkurenta, ki bode prišel v Ljubljano. Ako se bode v slovenskem gledališču vselej tako igralo, kakor v nedeljo, potem bodo hodili ljudje k našim predstavam zato, ker se bodo zabavali, ne pa, kakor se je doslej že večkrat primerilo, zgolj iz rodoljubne požrtvovalnosti.

Nemško gledališče v Ljubljani je živelo in bode živelo večinoma ob slovenskih novcih. Kolikor bolj napreduje narodno gledališče, za toliko peša nemško in zato nam je uložiti vse svoje moči, da je izpodrinemo popolnoma, da bode novo gledališče posvečeno izključno slovenskim modricam. M.

Italijanski anarhisti.

Izgredi, katere so provocirali francoski romarji, imeli so deloma prav. Slabe posledice, kajti redarstvo polovilo je o tej priliki v Rimu vse kolikor toliko sumnive osebe in je postavilo pred sodišče, katero je tudi vse, zlasti anarhiste tako strogo kaznovalo, da se je vse javno mnenje v Italiji obrnilo proti sodnikom. Očita se jim, da so z brutalno strogostjo obsodili vse, ne zmeneč se, jeli dotičnik nedolžen ali ne, in da so marsikoga v zapor pahnil, ki te usode ni zaslužil.

Dopisi.

Z Gorenjskega 13. oktobra. [Izv. dop.]

V lanskem zasedanju deželne zbornice tožil je gosp. deželni poslanec Hribar v dolgem, vrlem govoru o vladnem preziranju našega jezika. Govoril je tudi o imenovanju sedanjega poštnega komisarja gosp. Corà, Laha, ki govori le s težavo nemški jezik, slovenskega seveda — nič, akoravno mu je pregledati največ pošt na Slovenskem. Iz te moke bode težko kaj kruha! mislili so si takrat g. poštarji. Da je bil upravičen ta vsklik, vidi se sedaj jasno. — Ako pride ta gospod pregledovat poštni urad, porabi vsako priliko, da se mora iz našega jezika norčevati, in revež isti, kdor se postopi vsaj kaj malega uradovati slovenski, v Trstu ga gledajo kot Rusa! Ako gosp. poštni komisar z največjo strogostjo pregleduje urad, mu radi pustimo to veselje, kaj še kdor je graje vreden, naj se le kaznuje, ali z vso odločnostjo protestujemo proti njegovemu postopanju radi malenkostij; mogoče, da se misli s tem gospodom v Trstu prikupiti, kar mu bode pa le koristilo, ako bodejo g. poštarji mirovali, kajti to vejo, da gospodje v Trstu niso in ne morejo biti gluhi.

Lastnosti tega gospoda razvidijo se najbolj iz tega, ko se ne sramuje razglasovati, kaj da je z svojo brezobzirnostjo že učinil, akoprav morebiti še res ni; da je to ali ono poštno upraviteljico, ki se je njemu zamerila, telegrafično odstavlil, seveda molči pa, kolikokrat mu je nameravano izpodletelo. Jako čudno je, ako gosp. poštni komisar sovraži gg. poštarje le radi tega, ker so vsprejeli, ne da bi ga vprašali, v službo poštno upraviteljice ki niso njemu po volji, akoravno imajo dobra spričevala, in potem se mogočen dela z svojim izrekom: „Dem werde ich zeigen! Noch heute wird er gespritzt!“ Gotovo misli gosp. poštni komisar s tem pripraviti gg. poštarje do prepričanja, da ni nobeden več čez njega, ali ako tako misli, se grozno — vara. Jako čudno je očitiranje gg. poštarjem, ako nočejo izdajati denarja za nepotrebne stvari, tikajoče se pošte, ko vendar vé, da nimajo gosp. poštarji nobene masne (službene) plače in da tudi ne morejo poštnim osebam plačevati tako, kakor on včasih zahteva; lepo ni, ako višji uradnik razglašava stvari, ki bi morale ostati že radi osebe same tajne a to še privatnim osebam. Večkrat poklada osebam na poštah na srcé, da naj bodo vljudni proti ljudem a v izgled popodi v pravem pomenu besede kmalu potem ubozeza kmeta, ki je prišel kako malo uslugo prosjačit.

Več rečij bi se še lahko navelo, kjer je pa s tem zadosti osvetljeno delovanje tega gospoda poštnega komisarja, končam za sedaj a pokladam na srcé gosp. poštarjem, da naj se nikar ne bojijo pritožb, kajti pravica mora vendar-le zmagati nad osebo mržnjo, častilakomnostjo in slavohepnostjo.

Iz mestnega zbora Ljubljanskega.

V Ljubljani, 16. oktobra.

(Dalje.)

Za policijski odsek poroča mestni odbornik Žagar o prošnji pivovarne bratov Koslerjev za dovoljenje napeljave vode iz studencev, izvirajočih v mestnem gozdu Podturnom. Mesto teh dveh studencev ne rabi več, odkar se je upeljal vodovod, istotako gospa Gnezda tudi ne, kateri so bili prej za rabo njenim kopališčem. Lesene cevi so segnile in vrelca se stakata zdaj po mestnih travnikih tik Koslerjevega posestva. Pivovarna bratov Koslerjev pa bode za mesto sedaj nepotrebne studence vrelca v železne cevi in jih odpeljala v tovarno svojo. Že z ozirom na dobro sosedstvo z brati Koslerji, kateri so omogočili lepi sprehod preko loga Podturnom v Šiško, nasvetuje g. Žagar: 1.) Vrelca, izvirajoča v Tivoljskem mestnem gozdu na parceli št. 553. v katastralni občini Spodnja Šiška izročita se v porabo bratoma Koslerjema za njihovo pivovarno

vrne se na češko bojno polje, k čemur ga še posebno vspodbuja živahno odobravanje somišljenikov njegovih. Končno predlaga imenom budgetnega odseka, da se glasuje o poročevalcih z glasovnicami.

Na to skuša posl. Prade govoriti k interpelaciji Spindlerjevi i govoru Vašatyjevemu s prejšnje seje, česar pa predsednik vsled določb poslovnika, vzlic zahtevanju nemških liberalcev, ne dovoli.

Zbornica prestopi na to k glasovanju o navsetih proračunskega odseka ter vsprejme vse predloge z dvetretjinsko večino to je s 170 proti 31 glasom.

Posl. Tilšer utemeljuje svoj predlog nujnosti glede delovanja odseka za volilno reformo s konstatovanim prenehanjem vseh del v dotičnem odseku, kateri sploh niti resno delovati ni pričel in predlaga, da se mu določi čas šestih tednov v završitev njegovih opravil.

Načelnik odseka za volilno reformo poslanec Herbst ugovarja in omeni, da se vsled delovanja budgetnega odseka prenehali vsi drugi odseki delovati in prosi, da se predlog odkloni.

Posl. Tilšer meni, da more odsek svoje delo v šestih tednih dokončati, sicer pa priporoča dr. Herbstu, da odloži v nekoliko odsekih svoje mandate, da dobi več časa.

Predlog Tilšerjev se seveda odkloni, kar vzbudi v Čehih in protisemitih živahno ironično odobravanje.

Seja se po dveh sledečih interpelacijah ob 3. uri popoldne zatvori.

Odkar se je pričela razprava o okrajšanju budgetne obravnave, postalo je nasprotje mej večino in manjšino, specifično nemško-češki boj, ki ne miruje nikjer in se je sedaj vsled brezobzirnega in odločnega postopanja Mladočehov zanesel i v državni zbor, še večje. Delovanje Čehov je popolnoma logično, ker zmatrajo vsprejetje predloga le kot zmago liberalnega ugleda, ki jim sigurno škoduje.

A tudi gotov dobiček jim ostane od boja, in ne samo njim, temveč celemu narodu češkemu. Strinjenje vseh čeških strank ni se sicer oficijelno še nikjer izreklo, a faktično kaže se dan za dnevom, da so si mej seboj jako blizo, bližje kakor je vladajoči liberalni stranki ljubo.

Ker so spoznali o pravem času parlamentarni istiniti položaj in nimajo nikakih obvez do raznih strank, možno jim je začeti boj, kadar hote — in in bolje se jim vidi to danes, ko nasprotna stranka še ni dovoljno utrjena, nego poznejše, ko že mogočno gospoduje. Isti bil je povod toli in nalašč napačno tolmachenemu postopanju zjedinenih Čehov v zadevi ponarejanja glasovnic in moraličen vspeh priznanja bil je tolik, da je skoro polovica članov sosednjih klubov ob glasovanju zapustila dvorano.

Nemška liberalna stranka jim sigurno tega nikdar ne zabi, a inteligentna, za narod oduševljena stranka mladočeška tega niti ne išče; marveč nasprotno, tesno naslanjajoč se na trezni svoj narod, žuga nasprotnikom svojim z izgubo simpatij njihovega naroda — da, z naglo pogibeljo.

a tudi v igri bil je zelo srečen, kajti predstavljal nam je Lenuha takšnega, kakeršen mora biti. To je bil karakterističen, dramatiško izvršen značaj in zato čestitamo g. Borštniku na tem uspehu. Pohvaliti nam je tudi gospodičino Slavčeva, ki je prav dobro igrala. Časih jo je sicer v naglici zavila nekoliko po ljubljanski, a motilo to ni. Tudi naivna je bila za Ivanovo znanko malo preveč. G. Perdan, ki je svojo ulogo prav dobro znal, igral jo je tudi jako dobro in prijatelja Lenuha s tako klasično dovršenostjo pred vrata pahnil, da je bilo ploskanje občinstva povsem upravičeno.

Druga igra, komična opereta „Uzbujeni lev“, ki je privabila toli odličnega in hvaležnega občinstva, uspela je krasno. Gospa Gerbičeva in gospodičina Daneševa, gospoda Bučar in Štamcar peli in igrali so tako izvrstno, da gotovo ni pretirano, ako rečemo: to je bila predstava, kakeršnih še nismo videli mnogo na slovenskem odru. Ker je bila opereta že v večerajnji številki našega lista strokovnjaški ocenjena, ne bomo poročali tako obširno o njej, kakor bi to izvestno zaslužila.

Kot nekaj posebnega bodi omenjeno, da se gosp. Bučar, ki je s krasnim svojim glasom vse občinstvo očaral, na ploskanje mej igro ni zahvalil

proti letni najemščini 5 gld. do preklica; 2. Bratje Koslerji zavežejo se s posebnim reversom priznati last mestne občine Ljubljanske do napominanih studencev, zavežavši se ob enem pri tej vodovodni napravi obvarovati mestno občino vsake škode.

Mestni odbornik Dolenec misli, naj bi bilo letne najemnine vsaj 50 gld.

Župan Grasselli opomni, da ta studenca nemata za mesto nikake koristi, odstopi jih tedaj mesto prav lahko z ozirom na hvaležnost, katero dolži gg. bratom Koslerjem za lepi sprehod. Tudi 5 gld. ni zmatrati za najemščino, nego zgolj kot pomoč, da se varuje lastnina mestne občine, kakor ima tudi mesto Ljubljansko v porabo dele sveta od cesarskega erarja, za katere plačuje na leto le 1 gld. in še manj. Ko je umaknil potem mestni odbornik Dolenec svoj nasvet, bili so predlogi policijskega odseka vsprejeti.

Mestni odbornik Kunc poroča za policijski odsek o prošnji, katero je uležil dimnikarski mojster g. Stritzl v imenu dimnikarskih mojstrov za zvišanje dimnikarskega tarifa, sklicavši se na to, da je po štrajku treba pomočnike bolje plačati in da mojstri tedaj ne morejo izhajati. Dimnikarska mojstra Vrhovec in Dopfer pa sta uležila prošnjo, naj se vse stolno mesto razdeli v dimnikarske okraje in dodeli vsakemu dimnikarskemu mojstru svoj okraj, kajti le potem bi imel vsak mojster osiguran zaslužek. Treba je pa tudi vedeti, ali meščanstvo Ljubljansko želi razdelitev v okraje?

Poročevalec g. Kunc nasvetuje, da se obe prošnji odklonita, mestnemu magistratu pa naroči, da stavi o tej zadevi primerne predloge, čemur občinski svet pritrdi.

Za šolski odsek poroča mestni odbornik Valentinčič o napravi telovadnega orodja za I. mestno deško ljudsko šolo. Poročevalec nasvetuje, naj se telovadno orodje naroči kar preje po mestnem magistratu in to pri onih tvrdkah, katere so najceneje.

Mestni odbornik dr. Gregorič se čudi, da je stolno mesto Ljubljansko moralo čakati tri leta kakor kaka revna vas na telovadno orodje.

Mestni odbornik dr. Tavčar opomni, da se mestni občini pač ne sme očitati, da premalo stori za šolstvo. Predgovornik hotel je očitati, da se občina ne briga za telovadbo, kar se govorniku tem čudneje zdi, ko je dr. Gregoriču simpatični tukajšnji slovenski dnevnik naglašal, da je na ljudskih šolah telovadba nepotrebna. Tu se hoče pač proti mestnemu zastopu gradivo kovati, češ, sami nevedneži so, kateri pozabijo na vse.

Dr. Gregorič odgovori, da je to pač irrelevantno, kar dr. Tavčar trdi, ali je njemu (govorniku) ta ali oni list simpatičen ali ne. Tri leta se je čakalo (Klici: Ni res! samo dve!) z nakupom telovadnega orodja za to šolo in on da ima pravico uprašati, zakaj se ni oskrbelo prej. Sicer pa misli govornik, da stoji tudi v istem dnevniku, s katerim dr. Tavčar simpatizuje, mnogokaj, kar mu ni všeč.

Poročevalec Valentinčič pravi, da prejšnje vodstvo te šole ni drezalo za napravo telovadnega orodja, sedanje pa je to storilo. Sicer pa se je telovadba vsejedno poučevala, v kolikor ni treba orodja. Pri glasovanju vsprejme se predlog odseka.

Za čiščenje šolskih prostorov mestnih ljudskih šol dovoli se 330 gld. na leto, proti računu; na obrtni pripravljalnici dovolijo se nagrade dvema učiteljema po 40 gld. in tudi nekoliko vodstvom. Šolski nadzornik naglašja, da pouk ni bil brezuspešen, obiskalo ga je 30 učencev. Odobri se potem račun in proračun šolske delarne na I. mestni deški petrazrednici in dotacijski računi sploh. (Konec prih.)

Domače stvari.

— (Najvišje darilo.) Nj. Velečanstvo cesar podaril je šolski občini v Šmarijah iz zasebne svoje blagajnice vsoto 250 gld., za razširjenje šolskega postopja.

— (Umrl je) pretekli petek po daljši boleznij g. Fran Tvrđy, koncipist pri c. kr. finančni direkciji v Ljubljani.

— (Iz pisarnice „Dramatičnega društva.“) Na repertoarju slovenskega gledališča te dobe je tudi znana igra: „Valenska svatba“, ki je v Dunajskem gledališču (Deutsches Volkstheater) doživela že čez 50 predstav. Dramatično društvo dela potrebne priprave in upa z „Valensko svatbo“ posebno zadovoljiti slovensko občinstvo.

Igrokaz je namenjen za večje odre, torej se bode pravi uspeh dosegel le v novem gledališču. Zdaj se da uprizoriti le še v dvorani Ljubljanske čitalnice.

— (Čitalnica Ljubljanska) priredi svojim društvenikom prihodnjo soboto, 24. dne oktobra, prvo besedo v letošnji sezoni. Na programu sta petje in godba, katerima sledi vsled mnogostranske želje mali ples. Natančneje v vabilih, ki se v kratkem razpošiljajo.

— (Koncert prve tamburaške in pevske družbe iz Mitrovice) bode danes zvečer v steklenem salonu čitalnice. Obiskovalcem Zagrebške razstave bode gotovo znana ta družba, obstoječa iz osem mladih umetnikov v narodni sremski obleki. Ona se šteje mej najboljše potujoče tamburaške družbe. Igrala je za časa Pariške razstave pet mesecev v Parizu in pozneje v poglavitnih evropskih mestih z velikim uspehom. Na programu je razun tamburanja (tudi operni komadi) več hrvatskih, slovenskih in srbskih zborov. Vsem prijateljem te jugoslovanske narodne glasbe je ugodna prilika čuti jo v umetniško dovršeni obliki. Začetek je ob 1/2 8. uri. Jutri je drugi koncert.

— (Tatovi se oglašajo.) Zima se bliža in tatovi Ljubljanski oddali so predvčerajšnjim že svoje vizitnice. Kar na dveh krajih so ulomili ponoči, v gostilnici pri Auerju; pri „Pepi“, sedaj že menda četrtkrat, a našli niso družega kakor za kakih 5 gld. smodk, kajti natakarka „Pepa“ bila je previdna in odnesla skupljeni denar sabo v stanovanje v prvo nadstropje. — Še slabši plen napravili so tatovi v gostilni „pri Lipi“ v Židovski stezi. Tam so našli le nekoliko jabolk in nekaj grozdja, a tudi istega so pojedli ali pa razmetali. Družega ni bilo najti, kar bi bilo tatovom všeč, kajti gotovo jih je bilo več. Treba bode torej, da smo oprezní, kajti tatiška zalega se je zopet ohrabrila.

— (Otrok utonil.) V Nevljah pri Kamniku padla je dveletna kmetska deklica raz brv v Nevljico in utonila.

— (G. Friderik Schwarz,) mesar in krčmar v Novem mestu, poslal nam je z ozirom na notico v štev. 237. našega lista sledeči popravek: „Ni res, da imam vsled sedanjega obsednega stanja v Novem mestu veliko ali sploh kako gmotno škodo. Izjavim s tem, da jaz z omenjenim dopisom nisem v nikaki dotiki in da nikomur nisem rek, da bom svoje ime spremenil.“ — Kar dalje piše g. Schwarz, ne zdi se nam potrebno prijaviti, ker ni stvarno in smo z gornjimi vrsticami popolnoma zadostili njegovi želji.

— (Nezgodna železnici.) V soboto dne 17. t. m. popoldne je mej Ležečami in Divačo ravno nad Famljami skočilo 6 vagonov tovrstnega vlaka, naloženih s premogom, deskami, fižolom in kislim zeljem, s tira. Vagoni so se tako drug v družega zarili, da so jih morali, predno so jih na tir vzdignili, s strojem raztegniti. Vagoni so pekateri močno poškodovani, istotako tudi kos proge, kajti zlomilo se je 50 pražnikov, in trije relzi so se tako zakrivili, da so jih z novimi nadomestili. Tudi pri robu, posebno pri Ljubljanskem kisle zelji, je nekaj malega škode. Da se je ta nesreča pripetila, kriv bil je neki orgerski že pobabljen vagon. Ta vagon skočil je iz tira najprej sam, in ko je drdral poleg relzov na progi v daljavi kacic 1200 m, brez da bi to kdo zapazil, potegníl je za sabo še omenjene vagonce.

— (Promovanja govedi) v Novem mestu, v Kočevji in Il. Bistrici, ki so bila določena na 24., 26. in 29. dan meseca oktobra t. l., morajo se zaradi kuge na parkljih, ki se je zadnji čas zopet močno razširila, odložiti. Prosimo č. čitatelje, da obveste o tem vsakega, ki je namenjen gnati svojo živino na ta premovanja, a ni imel prilike zvedeti, da je promovanje odloženo.

— (Železnica Celje-Velenje.) Dne 21. t. m. začelo se bode politiško ogledovanje te proge in obravnava za razlastitev dotičnih zemljišč, koder bode šla ta železnica.

(Nova železnica) se bode zgradila od hrvatske meje na Slatino in od tod do južne železnice.

— (Slovenski duhovniki na Koroškem.) Znao je, da je v slovenskih krajih na Koroškem mnogo duhovnikov Čehov, ki so v Celovškem seminšču dovršili svoje teologične študije in se prav dobro priučili slovenščini. Proti tem duhovnikom posebno rujejo nemški listi, ter skušajo pripraviti

škofa do tega, da ne bi vsprejemal več čeških bogoslovcev. Dobro vedo namreč, da so baš ti pošteni in dobri Slovani in se potezajo tudi za narodne pravice svojih župljanov.

— (Iz Celovca) se nam piše: Pretečeni teden naletel sem v neki Celovski kavarni na sledeči slučaj: Neki gospod, ki nosi časopisu „Mir“ prav podobno ime, pride po kosilu na črno kavo, ter se usede k moji mizi. Poleg pri drugi mizi sedeli so mu pa nekateri znanci. Najedenkrat se nekaj domisli, vzame iz žepa listnico ter prosi pri drugi mizi sedečega znanca: Ich bitte mir dieses windische Schreiben aufklären zu wollen! Ta prečita, se zameje in reče: Das ist ja nicht für sie, das ist ja für die Administration einer windischen Zeitschrift. Nato sledil je splošen smeh. Jaz bil sem zelo radoveden od koga je listnica, drznem se prositi mi listnico pokazati ter čitam, da je č. g. župnik Vrhovnik v Trnovem prosil upravništvo „Mira“, mu list za naprej v Ljubljano pošiljati. To resnično dogodbo naznanil sem Vam zato, da bi č. čitatelji Vašega lista zvedeli, kako točno in natančno se dostavljajo v Celovci pisma s slovenskimi naslovi.

— (Koncert Ondříček v Celovci.) Kakor se nam poroča iz Celovca, bode tam priredil slavni češki virtuoz na gosli, jutri v torek koncert, pri katerem bode sodelovala tudi njegova mlada soproga.

— (Glavni dobitnik Praške razstavnice loterije) zadel je neki gojenec kadetnega zavoda v Trstu. Kupil ga je malo pred srečkanjem od neke perice.

— (Posojilno in konsumno društvo v Rojanu) imelo je te dni svoj prvi občni zbor, katerega se je udeležilo okolu 50 oseb. Društvo prične svoje delovanje z gostilno, katero prevzame na svoje ime. Članov šteje dozdaj 70, a gotovo bode pristopilo še mnogo domoljubov koristnemu društvu, da bode moglo uspešno delovati in spolnjevati svoj namen. Potem se je volil odbor. Načelnikom je izvoljen g. J. Piščanec. Novi udje in vplačila vsprejemajo se vsako nedeljo in praznik v zadružni gostilni v Rojanu.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Pazin 20. oktobra. Pri prvotni volitvi v Poreču nezaslišane nezakonitosti. Popoldne hrvatska lista 56 glasov večine. Lahki poklicali nevolilce. Ti in laški volilci do štirikrat glasovali. Laška lista tri glasove večine. Razburjenost neverojetna.

Zagreb 19. oktobra. Deželni sabor snide se 10. novembra in bode zboroval tri mesece.

Požun 19. oktobra. V veliki tabačni tovarni v Hainburgu nastal včeraj zvečer velik požar. Tovarna za cigarete pogorela popolnoma. Zgorele so velike zaloge tabaka in cigaret in dragi stroji. Druge dele tovarne so rešili po napornem delu ognjegasev. Jeden ognjegasec in jedna ženska ranjena. Škoda jako velika.

Sofija 19. oktobra. Sobraanje sklicano je na 15. (27.) oktobra.

Peterburg 19. oktobra. Državni svet sklenil, da se odgodi na nedoločen čas posvetovanje o načrtu za rešitev židovskega uprašanja.

Dunaj 20. oktobra. V samostanu v Maierlingu blagoslovil danes zjutraj kardinal Gruša novo votivno kapelico. Potem bila v navzočnosti cesarja prva maša. Cesar si ogledal kapelico in se mudil nekoliko časa v samostanu potem se pa vrnil v Lainz.

Budimpešta 20. oktobra. V poslaniški zbornici odgovoril finančni minister na interpelacijo Beőtija rekoč, da je naloga vlade izdelati program za izvršitev reguliranja valute, kar se je tudi zgodilo. Glede praktičnih uprašanj naj se zaslišijo zvedenci. Druga uprašanja zadržujejo rešitev; sklicanje enquete je najmanji uzrok zadržku.

Razne vesti.

* (Ne puščajte otrok samih) Na Dunaji utonil je 18 mesečni otrok neke delavske rodbine v malem sodu vode, ki je stal v kuhinji. Mati pustila je dečka in poltretje leto staro deklico sama doma. Ko se vrne najde dečka v sodu, kamor se je brčkone igraje prekopicnil na glavo, tako da so nogi gledali vun. Vse prizadevanje bilo je zaman, otrok bil je mrtev.

